

TRAFIKUTSKOTTETS BETÄNKANDE 5/2002 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagstiftningen om kommunikations- marknaden

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 6 februari 2002 regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagstiftningen om kommunikationsmarknaden (RP 241/2001 rd) till trafikutskottet för beredning.

Utlåtande

I enlighet med riksdagens beslut har grundlagsutskottet lämnat utlåtande i ärendet (GrUU 8/2002 rd). Utlåtandet ingår som bilaga till betänkandet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- riksdagsledamot Jouni Backman
- överdirektör Harri Pursiainen, kommunikationsministeriet
- överinspektör Johanna Rihto-Kekkonen, handels- och industriministeriet
- äldre regeringssekreterare Seppo Paasonen, försvarsministeriet
- budgetråd Esko Tainio, finansministeriet
- direktör Jorma Koivunmaa, Kommunikationsverket
- avdelningschef Leena Linnainmaa, Centralhandelskammaren
- specialforskare Maarika Joutsimo och specialforskare Mikko Pirtilä, Konkurrensverket
- överinspektör Riitta Kokko-Herrala, Konsumentverket

- verksamhetsledare Aatto J. Repo, Tietoyhteiskunnan kehittämiskeskus TIEKE ry
- generaldirektör Arne Wessberg och TV-sportchef Markku Vainikka, Rundradion
- verkställande direktör Matti Packalén och direktör Jorma Miettinen, Alma Media Oyj
- verkställande direktör Matti Kyllönen, Crea Sport Production Oy
- verkställande direktör Jukka Valtanen, Crea Video Oy
- företagsverksamhetsdirektör Sirpa Ojala, Digita Oy
- verkställande direktör Leevi Parsama, Good Mood Production of Leevi Parsama
- verkställande direktör Roope Lehtinen, Moskito Television Oy
- verkställande direktör Juha-Pekka Louhelainen, Nelonen
- direktör Erkki Ormala, Nokia Abp
- verkställande direktör Johannes Lassila, Perfecto Films Oy
- direktör Mikko Huuskonen, Radiolinja Oy
- jurist Ismo Huhtanen, SanomaWSOY Abp
- utvecklingsdirektör Martin Andersson, Sonera Abp
- juridisk direktör Jukka-Pekka Joensuu, Song Communications
- verkställande direktör Jari Öhman, TV-Tampere Oy
- verkställande direktör Kimmo Koiso-Kanttila, styrelseordföranden Arto Tuominen och ordförande Marja Aarnio, Wellnet

TrUB 5/2002 rd — RP 241/2001 rd

- avdelningschef Hannele Pohjola, Industrins och Arbetsgivarnas Centralförbund
- jurist Eeva Laatikainen, FiCom
- jurist Milla Vihavainen, Finnet-förbundet rf
- avdelningschef Jari Heiskanen, Dövas Förbund rf
- verkställande direktör Heikki Kauppinen, Reklambyråernas förbund
- redaktör Timo-Erkki Heino, Radio- och televisionsredaktörernas förbund RTTL
- ombudsman Timo Rasimus, Satelliitti- ja antenniliitto SANT
- ordförande Pekka Laine, Finlands Journalistförbund
- verkställande direktör Jyrki Ojala, Finlands Kabeltelevisionsförbund rf
- chefsjurist Helena Kinnunen, Finlands Fastighetsförbund
- vice verkställande direktör Timo Lappi, Suomen Suoramarkkinointiliitto
- ombudsman Marit Hohtokari, Suomen audiovisuaalisen alan tuottajat SATU ry
- ordförande Pekka Karhuvaara och styrelsemedlem Tapio Kalliola, Förbundet för kommersiell television i Finland rf
- vice verkställande direktör Håkan Gabrielson, Mediernas Centralförbund rf
- professor Hannu Nieminen
- professor Kaarle Nordenstreng.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- Posten Finland Abp
- Canal+ Finland
- Företagarna i Finland
- Markkinointiviestinnän Toimistojen liitto MTL
- Finlands Konsumentförbund
- Säveltäjien Tekijänoikeustoimisto Teostory.

PROPOSITIONEN

Propositionen avser att främja ett brett och regionalt jämnt utbud av kommunikationstjänster och en inbördes konkurrens mellan olika kommunikationsformer samt yttrandefriheten. Vidare avser den att främja informationssamhällets utveckling och nätaffärsverksamheten, verksamhetsbetingelserna för televisionsbranschen och innehållsproduktionen samt att skapa bättre förutsättningar för en utveckling av kommunikationstekniken.

Regeringen föreslår att telemarknadslagen, lagen om televisions- och radioverksamhet, lagen om statens televisions- och radiofond samt lagen om Rundradion Ab skall ändras. I lagen om kommunikationsförvaltningen föreslås tekniska ändringar på grund av lagändringarna ovan.

På grund av den tekniska utvecklingen, framför allt den s.k. konvergensutvecklingen inom kommunikationen som sker i takt med digitaliseringen av distributionstekniken, bör den traditionella regleringen av distributionsnäten ses över på nytt. Behovet av en översyn är särskilt aktu-

ellt när det gäller markbundna digitala televisions- och radionät.

Genom ändring av telemarknadslagen och lagen om televisions- och radioverksamhet skall lagstiftningen om kommunikationsnät göras enhetlig. Bestämmelserna om digitala teve- och radionät förs helt över till telemarknadslagen, och samtidigt ändras lagens rubrik till kommunikationsmarknadslagen.

Bestämmelserna om innehållet i teve- och radioprogramutbud blir kvar i lagen om televisions- och radioverksamhet. I detta sammanhang föreslås inga ändringar i dem. Sändningstiden för program som producerats av oberoende innehållsproducenter föreslås dock bli ökad till 15 %. Enligt propositionen ändras lagen om statens televisions- och radiofond i de delar som gäller koncessionsavgiftens storlek. Därmed skall de avgifter som tas ut hos kommersiella utövare av televisions- och radioverksamhet som använder analog signal halveras och hos dem som använder digital signal helt slopas under den första koncessionsperioden. Målet är att för-

bättra de kommersiella tevebolagens möjligheter att utveckla nya digitala tjänster.

Rundradion Ab:s möjligheter att tillhandahålla allmännyttiga tjänster förbättras så att bolaget kommer att tillhandahålla sådana tjänster också i andra nät än de som är avsedda för distribution av teve- och radioprogram. Bolaget bör särredovisa verksamheterna.

Propositionen är den första etappen av en omfattande reform av kommunikationslagstiftningen. I andra etappen skall bl.a. vissa ändringar på till följd av grundlagen göras och Europeiska gemenskapens nya direktiv om elektronisk kommunikation sättas i kraft.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 juli 2002.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Av de orsaker som framgår av propositionens motivering och med stöd av erhållen utredning finner utskottet propositionen behövlig och angelägen. Utskottet tillstyrker lagförslaget, men med följande anmärkningar och ändringsförslag.

Utskottet noterar att kommunikationsministeriet den 7 februari 2001 tillsatte en arbetsgrupp, som fick i uppgift att före den 30 april 2001 utreda hur betingelserna för televisionsverksamheten kunde förbättras i en konvergerande verksamhetsomvärld och att lägga behövliga förslag. Arbetsgruppen skulle bland annat se på vad koncessionsavgifterna enligt 5 kap. lagen om statens televisions- och radiofond (745/1998) betyder för utvecklingen av både Rundradion Ab och den kommersiella televisionsverksamheten. Dessutom skulle den se på finansieringen av verksamhet som definierats som allmännyttig och vid behov komma med förslag om ändring av den.

I sin utredning av möjligheterna att främja televisionsverksamheten hade arbetsgruppen som huvudsaklig utgångspunkt hur hela utvecklingen av informationssamhället och digitaliseringen kunde främjas. Den ansåg det också viktigt att förbättra betingelserna för hela televisionsbranschen och att tillgången till allmännyttig service måste säkerställas också i framtiden. Arbetsgruppen lyfte särskilt fram betydelsen av en högkvalitativ innehållsproduktion för ett televisionsutbud med klass och ansåg att konsumenthänsyn absolut måste vägas in.

Utskottet menar att arbetsgruppens grundläggande riktlinjer i utredningen är helt riktiga.

Gruppen rekommenderade att koncessionsavgifter inte bör tas ut för digital tevesändningsverksamhet fram till den 31 augusti 2010 och att koncessionsavgiften för analoga sändningar halveras i samband med en totalreform av den allmänna kommunikationslagstiftningen. Den menade att lagstiftningen bör sättas i kraft den 1 juli 2002. Vidare föreslog den en översyn av televisionsavgifterna och att de justeras årligen från och med 2004. Justeringen 2004 bör beakta kostnaderna för utveckling av ny innehållsservice och inflationsutvecklingen efter den föregående avgiftshöjningen. Från och med 2005 skall televisionsavgiften höjas årligen i motsvarighet till inflationen ökat med en procent för att täcka kostnaderna för överlappande analoga och digitala sändningar och för att utveckla innehållsservicen. Detta tillägg på en procent skall stå kvar ända tills den överlappande analoga och digitala verksamheten upphör. För att skapa klarhet i finansieringen av televisionsverksamheten föreslog arbetsgruppen ytterligare att all reklam i Rundradion Ab:s kanaler bör slopas och att Rundradion Ab i sin allmännyttiga verksamhet också bör utnyttja nya distributionsvägar (s.k. nya tjänster). Arbetsgruppen beslutade föreslå att inga ändringar görs i definitionen av allmännyttig verksamhet. Den utgick från att Rundradion Ab fullföljer planerade strategiska åtgärder för att effektivisera verksamheten och tog också hänsyn till effekterna av såld egendom för bolagets finansiella ställning. Arbetsgruppen gav också sitt stöd åt ambitionerna att utveckla den digitala innehållsproduktionen samt nya system och finansiella källor för den och föreslog att

sändningstiden för oberoende producenter enligt 17 § lagen om televisions- och radioverksamhet eller alternativt att de procentuella andelarna av programbudgeten ökas från 10 till 15 %.

Utskottet framhåller att de fundamentala omvärldsförändringarna inom masskommunikationen vad gäller tekniken, ekonomin, kommunikationspolitiken och den rättsliga regleringen har gjort en totalreform av kommunikationsmarknadslagstiftningen aktuell. Meningen är att genomföra reformen i två etapper, den första 2002 genom regeringens proposition om ändring av lagstiftningen om kommunikationsmarknaden som nu är under behandling. Det centrala är en successiv fusion eller konvergens av televisions- och radionäten och telenäten. I första etappen skall dels sådana reformer genomföras som brådskar med tanke på konvergensen, dels televisionens verksamhetsbetingelser säkerställas. I totalreformens andra etapp 2003 är det dags att väga in de krav som den nya grundlagen ställer på lagen och att genomföra EU:s lagpaket och en del andra ändringar. Reformen har som mål att främja en balanserad utveckling av informationssamhället, yttrandefriheten, kommunikationstekniken, innehållsproduktionen och televisionsbranschen. Reformen har direkt samband med Europeiska unionens projekt för informationssamhället med anknytande direktivförslag om elektronisk kommunikation.

Utskottet omfattar målen i propositionen och anser att utvecklingen av den digitala televisionen är ett led i arbetet med att utveckla informationssamhället och yttrandefriheten. Det framhåller att den nya lagstiftningen bidrar till att skapa sådana verksamhetsbetingelser att också kommersiella aktörer kan vara med om att utveckla den digitala televisionen. Det första målet är att se till att medborgarna i sitt dagliga liv har tillgång till informationssamhället genom bättre och allsidigare service på många olika nivåer. Digitalteve sänker tröskeln också för sådana konsumenter att tillägna sig informations-samhällets tjänster som inte utnyttjar andra terminalanläggningar. Det andra målet är att skapa ännu bättre förutsättningar för en utveckling av kommunikationstekniken. Tack vare konvergen-

sen kan samma eller liknande innehåll i allt större utsträckning distribueras och utnyttjas parallellt via olika distributionskanaler. Därför vill regeringen se över kommunikationslagstiftningen så att alla kommunikationsnät behandlas medieneutralt på lagnivå. Det tredje målet är att främja en högkvalitativ innehållsproduktion. Stödet för en oberoende innehållsproduktion gynnar också yttrandefriheten och därför föreslår regeringen att det bör skapas förutsättningar för en ekonomiskt sund televisionsbransch och att de kvoter förstoras som enligt lagen skall reserveras för oberoende producenters program. Det fjärde målet är att främja betingelserna för hela televisionsbranschen. Det är viktigt att konsumenterna också i framtiden har tillgång till internationellt högklassig televisionservice. Därför har verksamhetsbetingelserna analyserats ur både Rundradion Ab:s och kommersiella teveaktörers synvinkel. Det har ansetts viktigt att genom sund konkurrens skapa möjligheter för flera aktörer, vilket är den bästa garantin för att konsumenterna har tillgång till högkvalitativa kommunikationstjänster.

Utskottet understryker att den allmännyttiga verksamhetens ställning har en mycket viktig plats i propositionen. Den uppmärksammar också den kommersiella teveverksamhetens ekonomi och eftersträvar ur konsumentens synvinkel välmotiverade lösningar i och med att den är uppbyggd kring flera olika finansiella element.

Utskottet understöder de centrala förslagen i propositionen med de kommentarer som presenteras längre fram och menar att de är mycket ändamålsenliga med tanke på målen i propositionen.

Utvidgningen av telemarknadslagens tillämpningsområde. Utskottet påpekar att lagen efter de föreslagna ändringarna tillämpas på all televisions- och radioverksamhet som bedrivs i det digitala markbundna televisions- och radionätet och på alla kabeltevenät oberoende av om de tillhandahåller ett analogt eller digitalt innehåll. Däremot tillämpas lagen i regel inte på televisions- och radioverksamhet som bedrivs i det analoga markbundna televisions- och radionä-

tet, inte heller på televisions- och radioverksamhet som bedrivs via satellit.

Till följd av det utvidgade tillämpningsområdet för lagen kommer verksamhet som bedrivs av ägaren och innehavaren till ett digitalt televisions- och radionät samt kabeltevenät att omfattas av flera nya förpliktelser. Bland dem kan nämnas skyldighet att upplåta ett digitalt markbundet teve- och radionät samt en programkanal i ett kabeltevenät samt skyldighet för telenätföretag att hyra ut en ledig del i en kabelkanal som byggts för utövande av televerksamhet och en ledig antennplats i en radiomast som hör till det allmänna telenätet. Utskottet understryker att det i fråga om upplåtelseskyldigheten måste ses till att priserna är skäliga och att beslut vid eventuella tvistigheter om priserna fattas snabbt.

Utskottet ser positivt på att definitionen på telejämsföretag preciseras, eftersom konkretiseringen av skyldigheten för ett telenätföretag att upplåta en ledig del i sitt nät förutsätter att innehavaren till motsvarande rätt definieras.

Koncessionsberoende televerksamhet. Utskottet noterar att propositionen har som mål att samordna koncessionsvillkoren för digitala markbundna teve- och radionät och mobilnät. Bestämmelserna om programkoncession som baserar sig på innehållet i teve- och radioprogram står kvar i teve- och radiolagen. I koncessionsvillkoren föreskrivs bland annat om hur stor andel av kapaciteten i ett kanalknippe som skall användas till teve- och radioverksamhet och hur stor regional täckning nätkoncessionen har.

Skyldighet enligt telemarknadslagen att upplåta telenät och annan egendom. Utskottet uppmärksammar att propositionen innebär att telenätföretag som verkar i digitala markbundna teve- och radionät och i kabeltevenät kommer att omfattas av vissa nya bestämmelser om upplåtelse av egendom.

Reglering som gäller sammankoppling. Bestämmelserna om sammankoppling av telenät föreslås inte bli tillämpade på markbundna teve- och radionät. Däremot föreslås sammankopp-

lingskyldigheten gälla kabeltevenät där det är tekniskt möjligt.

Främjande av televisionsverksamhet och innehållsproduktion. Utskottet framhåller att finansieringen av allmännyttig teveverksamhet utvecklas utifrån förslagen från en arbetsgrupp som utrett möjligheterna att förbättra teveverksamhetens betingelser. Koncessionsavgiften för analog sändningsverksamhet föreslås bli halverad och avgiften för digital sändningsverksamhet bli slopad fram till den 31 augusti 2010. Vidare föreslås reklamfinansieringen helt slopad i Rundradion Ab:s kanaler.

Dessutom föreslås den sändningstid som reserverats för program producerade av oberoende producenter bli ökad från 10 till 15 %.

Konsekvenserna av att koncessionsavgiften för radioverksamhet slopas

Enligt 23 § lagen om statens televisions- och radiofond är en koncessionshavare som har beviljats koncession för att utöva radioverksamhet skyldig att betala en koncessionsavgift till statens televisions- och radiofond. I 25 § sägs att koncessionsavgiften för radioverksamhet omfattar bolag med en omsättning på över 20 miljoner mark. Den progressiva skalan för koncessionsavgiften börjar vid 4 % och når som högst till 8 % för den del av omsättningen som överskrider 80 miljoner mark. Enligt övergångsbestämmelsen i lagens 40 § tillämpas koncessionsavgiften dock på radioverksamhet först från och med den 1 januari 2004.

Utskottet påpekar att om propositionen går igenom är avgiften 2 % för den del av omsättningen som överskrider 3,4 miljoner euro och högst 4 % för den del av omsättningen som överskrider 13,5 miljoner euro. Tillämpningstiden för skyldigheten att betala avgift för analog verksamhet föreslås bli ändrad så att avgiften träder i kraft den 1 januari 2007. Enligt 23 § i propositionen är utövare av radioverksamhet med digitalsignal i likhet med utövare av televisionsverksamhet med digital signal skyldiga att betala koncessionsavgift först från och med den 1 september 2010.

Enligt utredning till utskottet har konsekvenserna av att koncessionsavgiften för radioverksamhet slopas bedömts vara i första hand principiella. Omsättningen av radioverksamhet var 2001 omkring 238 miljoner mark. Rikstäckande Radio Novas andel var omkring 62 miljoner mark och Radio Kiss med den näst största omsättningen omkring 20 miljoner mark. Koncessionsavgiften för radioverksamhet spelar ingen nämnvärd roll för statens televisions- och radiofonds ekonomi. Omsättningen av radioverksamhet förväntas inte heller öka nämnvärt under de närmaste åren. Med nuvarande omsättning vore televisions- och radiofondens inkomster av radioverksamhet enligt tabellen i propositionen omkring 200 000 euro per år.

Utifrån erhållen utredning anser utskottet att det inte lönar sig att ta ut koncessionsavgift för radioverksamhet och föreslår därför ändringar i syfte att slopa avgiften i 3 § 2 mom., 23 § 2 mom., 24 § 1 och 3 mom. och 25 § samt i ikraftträdelse- och övergångsbestämmelsen i det tredje lagförslaget.

Andra synpunkter

I samband med utfrågningen av sakkunniga har utskottet uppmärksamgjorts bland annat på regeringens förslag om förvaltningen av ett kanalknippe, koncessionspraxis och definitionen på programutbud. Synpunkter har också framförts på en avgränsning av tillämpningsområdet, sammankopplingskyldigheten och skyldigheten att distribuera sändningar utan ersättning. Dessutom har definitionerna av teve- och radioverksamhet och allmännyttig verksamhet kommenterats.

En avgränsning av sammankopplingskyldigheten. Vid utfrågningen av sakkunniga framfördes det att sammankopplingskyldigheten också bör gälla digitala teve- och radionät där det är tekniskt möjligt.

Enligt vad utskottet har erfarit finns det på nuvarande stadium av teknisk utveckling inget behov av att sammankoppla markbundna teve- och radionät, och det är inte ens möjligt. En kategorisk sammankopplingskyldighet skulle ge upp-

hov till oförutsedda tolkningsproblem för dem som utövar markbunden teve- och radioverksamhet. Osäkerhetsfaktorer av detta slag bör undvikas i lagen och därför bör sammankopplingskyldigheten bara gälla kabeltevenät bland tevenäten, där skyldigheten kunde få en viss praktisk betydelse.

Definitionerna av teve- och radioverksamhet. I samband med utfrågningen av sakkunniga har det föreslagits för utskottet att definitionerna av televisions- och radioverksamhet i 2 § 1 mom. lagen om televisions- och radioverksamhet bör ändras. Lagen har föreslagits bli kompletterad med definitioner av ursprunglig sändning och tillhandahållande inte bara av televisions- och radioprogramutbud utan också av andra tjänster som utnyttjar radio- och televisionssignal.

Enligt utredning till utskottet innebär den föreslagna ändringen att tillämpningsområdet för lagen om televisions- och radioverksamhet utvidgas till olika slag av Internettjänster och annan distribution av data som en sådan som innehåller programutbud i teve- och radionätet. Men på nuvarande stadium i kommunikations- och datatekniken har en sådan utvidgning inte ansetts motiverad. En proposition med förslag till ändring av definitionen på programutbud har i sak betydelse bara för tolkningen av skyldigheten för kabeltevebolag att distribuera program utan ersättning. Enligt vad utskottet har erfarit kommer frågan att tas upp till närmare behandling i nästa etapp av kommunikationsmarknadslagen.

Garantier för allmännyttig teve- och radioverksamhet. Den allmännyttiga verksamheten definieras i 7 § lagen om Rundradion Ab. Där sägs att Rundradion Ab har till uppgift att tillhandahålla ett heltäckande programutbud för alla på lika villkor. Enligt lagen skall den allmännyttiga verksamheten särskilt stödja en fungerande demokrati genom att tillhandahålla ett utbud av fakta, åsikter och diskussioner, stöda, skapa och utveckla den inhemska kulturen och förmedla kultur, främja programutbudets allmänbildande karaktär och behandla de finskspråkiga och

svenskspråkiga medborgarna på lika grunder. Därtill bör verksamheten framställa, producera och sända finländska program och förmedla nyheter och program mellan Finland och andra länder.

Det finns lagstiftning om allmännyttig verksamhet i Danmark och England (Channel 4). I Sverige och vad gäller BBC i England definieras den allmännyttiga verksamheten i koncessionerna för public service-bolag. I Tyskland och Norge definieras den allmännyttiga verksamheten i bolagens interna regler. I Finland definieras den allmännyttiga rundradioverksamhetens uppgifter i lagstiftning på ett liknande sätt som i Danmark.

Utskottet uppmärksammar att det i ett till gemenskapsfördraget fogat protokoll om systemet för radio- och teve i allmänhetens tjänst i medlemsstaterna konstateras att medlemsstaternas radio- och teveverksamhet i allmänhetens tjänst har ett direkt samband med samhällets demokratiska, samhällseliga och kulturella behov samt behovet av att värna pluralismen i kommunikationen. Därför har det överenskommit att bestämmelserna i gemenskapsfördraget inte inskränker medlemsstaternas befogenhet att finansiera allmännyttig teve- och radioverksamhet. Men detta förutsätter att finansiering beviljas radio- och teveorganisationerna för att de skall utföra det uppdrag att verka i allmänhetens tjänst som har tilldelats dem och som har utformats och organiserats av varje medlemsstat. Finansieringen får inte heller påverka handelsvillkoren och konkurrensen inom gemenskapen i en omfattning som kan strida mot det gemensamma intresset, varvid kraven på att utföra uppdraget att verka i allmänhetens tjänst skall beaktas.

Enligt regeringens proposition får Rundradion Ab genom lagändringen bättre möjligheter att tillhandahålla allmännyttiga tjänster i överensstämmelse med den tekniska utvecklingens krav. Regeringen ser det som mycket viktigt och nödvändigt att det finns ett teve- och radiobolag med ett heltäckande programutbud. Rundradion Ab:s ställning och uppgifter måste säkerställas i nuvarande omfattning med tanke på det heltäckande programutbudet och bolaget bör kunna utvidga

sin allmännyttiga verksamhet också till nya distributionskanaler. I definitionen av Rundradion Ab:s allmännyttiga verksamhet föreslås därför bara sådana ändringar i sak som följer av tillgången till nya digitala möjligheter.

Genom propositionen vill regeringen införa uttrycket televisions- och radioprogramutbud i stället för rundradioprogramutbud och komplettera definitionen genom en bestämmelse om special- och tilläggstjänster till televisions- och radioprogramutbudet i 1 mom. I paragrafen föreslås också en bestämmelse om att bolaget kan tillhandahålla innehållstjänster i alla telenät. I övrigt avser propositionen inte att ändra definitionen av allmännyttig verksamhet.

Vid utfrågningen av sakkunniga har definitionen av allmännyttig verksamhet föreslagits bli preciserad och avgiftssystemet inom den allmännyttiga verksamheten kritiserats. Utskottet påpekar att den arbetsgrupp som utrett möjligheterna att förbättra teveverksamhetens betingelser har haft som mål att trygga Rundradion Ab:s ställning och uppgifter i nuvarande omfattning med hänsyn till dess funktion som rundradiobolag som bedriver allmännyttig verksamhet genom att förplikta bolaget att utvidga sin allmännyttiga verksamhet också till nya kommunikationskanaler. Därför bör bolaget enligt arbetsgruppen garanteras en adekvat finansiering för verksamheten. Men i framställning har arbetsgruppen tagit till utgångspunkt de strategiska åtgärder för att effektivisera Rundradion Ab:s verksamhet som under de närmaste åren skall hjälpa bolaget att dels skära ner kostnaderna, dels lyfta över resurser på programverksamheten. Vidare har arbetsgruppen noterat att möjligheterna att utveckla Rundradion Ab:s finansiella ställning under nästa år påverkas inte bara av verksamhetsresultatet utan också av de poster som består av intäkter av egendomsförsäljning. Därmed är det möjligt att bolagets finansiella ställning ger upphov till ett klart negativt verksamhetsresultat under en begränsad tid. Arbetsgruppen har ansett det viktigt och nödvändigt att det finns ett rundradiobolag med ett heltäckande programutbud och att Rundradion Ab:s ställning och uppgifter måste garanteras i nuvarande omfattning. Bolaget

bör utsträcka sin allmännyttiga verksamhet också till nya distributionskanaler. Därför har arbetsgruppen inte föreslagit några ändringar i definitionen av Rundradion Ab:s allmännyttiga verksamhet.

Utifrån erhållen utredning anser utskottet att definitionen på allmännyttig verksamhet och finansieringen av den allmännyttiga verksamheten är en omfattande samhällspolitisk fråga. Som framhålls i ett protokoll till Amsterdamfördraget är det en fråga som har direkt samband med samhällets demokratiska, samhälleliga och kulturella behov och behovet av att trygga pluralismen i kommunikationen. Utskottet ser det som viktigt att Rundradion Ab:s möjligheter att fullfölja sin uppgift att bedriva allmännyttig verksamhet värnas och att möjligheterna till sund konkurrens mellan flera aktörer samtidigt säkerställs. Utskottet menar att det bör säkerställas och följas upp att definitionen av allmännyttig verksamhet och finansieringen av den svarar mot de krav som kan ställas på sådan verksamhet. Därför är det viktigt att statsrådet vidtar åtgärder för att förplikta Rundradion Ab att hädanefter årligen lämna en berättelse till riksdagen om hur den allmännyttiga verksamheten har skötts.

Detaljmotivering

Det första lagförslaget

Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande ansett att lagarna kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning men att det är skäl att precisera tre bestämmelser och därför föreslår utskottet ändringar i dem. Med hänvisning till grundlagsutskottets utlåtande föreslår trafikutskottet följande ändringar i det första lagförslaget:

3 §. I 3 § 3 mom. 5 punkten upprepas bestämmelsen i den gällande lagen att lagen inte gäller televerksamhet som är av ringa betydelse med tanke på tillämpningen av lagen, enligt vad ministeriet bestämmer särskilt. Grundlagsutskottet menar att bestämmelsen bör preciseras till exem-

pel så att lagens tillämpningsområde inte omfattar televerksamhet som är av ringa betydelse med tanke på de syften som anges i lagens 1 §. Därför föreslår utskottet en precisering av lydelsen i 5 punkten. Utskottet föreslår också en precisering av bemyndigandet att utfärda förordning.

7 § 7 mom. Grundlagsutskottet har ansett det befogat att precisera de löst formulerade koncessionsvillkoren så att de bättre svarar mot förslagens syfte. Därför föreslår utskottet att 7 § 7 mom. 4 punkten preciseras vad gäller kommunikationstekniska faktorer som anknyter till användningen och förvaltningen av ett nät eller andra motsvarande faktorer som anknyter till förvaltningen av ett kanalknippe.

7 § 8 mom. Grundlagsutskottet anser att förslaget bör kompletteras med att koncessionsvillkoren inte kan ändras om det inte är nödvändigt för att uppnå syften som anges i lag. Utskottet föreslår att detta nämns i momentet.

Rubriken för 3 kap. Utskottet har gjort en teknisk korrigerings i rubriken för 3 kap. Korrigeringen påverkar inte den svenska texten.

Det tredje lagförslaget

3 §:n 2 mom., 23 § 2 mom., 24 § 1 och 3 mom., 25 §, 3 mom. i ikraftträdelse- och övergångsbestämmelsen. Men hänvisning till det som sägs om slojade radiokoncessionsavgifter i den allmänna motiveringen föreslår utskottet behöriga ändringar i paragraferna om koncessionsavgifter för radioverksamhet. Ingressen har ändrats i överensstämmelse med detta.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår trafikutskottet

att det andra, fjärde och femte lagförslaget godkänns utan ändringar och

att det första och tredje lagförslaget godkänns med ändringar (*Utskottets ändringsförslag*):

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av telemarknadslagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i telemarknadslagen av den 30 april 1997 (396/1997) 5 § 3 mom.,

ändras lagens rubrik, 3 § 3 mom. 2 och 5 punkten, 4 § 6 och 13 punkten, rubriken för 5 § och 5 § 2 mom., 8 § 2 mom. 9 punkten samt 18 § 3 mom. 6 punkten, av dessa lagrum 3 § 3 mom. 5 punkten och 8 § 2 mom. 9 punkten sådana de lyder i lag 566/1999 och 18 § 3 mom. 6 punkten sådan den lyder i lag 314/2001, samt

fogas till 3 § 3 mom., sådant det lyder delvis ändrat i nämnda lag 566/1999, nya 6 och 7 punkter, till 4 §, sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lagar 566/1999 och 314/2001, nya 3 a- och 3 b-punkter, till 7 § nya 7 och 8 mom., till 8 § 2 mom., sådant det lyder delvis ändrat i nämnda lagar 566/1999 och 314/2001, nya 10 och 11 punkter, till 18 § 3 mom., sådant det lyder delvis ändrat i nämnda lag 314/2001, nya 7—9 punkter samt till lagen nya 9 d och 10 a § som följer:

Kommunikationsmarknadslag

3 §

Tillämpningsområde

Denna lag gäller inte

(2 punkten som i RP)

-----
5) televerksamhet som är av ringa betydelse med tanke på *syftet med lagen*, enligt vad som bestäms närmare genom *förordning av kommunikationsministeriet*,

-----
(6—7 punkten som i RP)

-----
4 och 5 §
(Som i RP)

7 §

Koncession

Till en koncession som gäller tillhandahållande av telenättjänster i markbundna televisions- eller radionät (*nätkoncession*) kan dessutom fogas villkor som gäller

-----
(1—3 punkten som i RP)

4) *kommunikationstekniska frågor i anknytning till användningen och förvaltningen av ett nät eller annan liknande förvaltning av ett kanalknippe.*

Koncessionsvillkoren kan med koncessionshavarens samtycke ändras under den tid som koncessionen är i kraft och även i övrigt, om det till följd av den tekniska utvecklingen eller en

väsentlig ändring i verksamhetsbetingelserna för den koncessionsberoende verksamheten finns särskilda skäl för detta. *Koncessionsvillkoren kan dock inte ändras utan att det är nödvändigt med avseende på de syften som nämns i 1 §.*

8 och 9 d §
(Som i RP)

3 kap.

Sammankoppling av telenät och teletjänster

10 a och 18 §
(Som i RP)

Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelsen
(Som i RP)

3.

Lag

om ändring av lagen om statens televisions- och radiofond

I enlighet med riksdagens beslut upphävs i lagen den 9 oktober 1998 om statens televisions- och radiofond (745/1998) 40 § 3 mom., ändras 3 § 2 mom., 23 § 1 mom., 24 § 1 mom. och 25 § (utesl.) samt fogas till 5 § ett nytt 5 mom. och till 24 § ett nytt 3 mom., varvid det nuvarande 3 mom. blir 4 mom., som följer:

3 § (Ny)

Statens televisions- och radiofond och avgifter till den

Till statens televisions- och radiofond avsätts de televisionsavgifter som tas ut för användningen av en televisionsapparat, retroaktiva televisionsavgifter, dröjsmålsavgifter, kontrollavgifter samt de koncessionsavgifter som tas ut hos dem som utövar *televisionsverksamhet*.

5 §
(Som i RP)

23 §

Skyldighet att betala koncessionsavgift

En koncessionshavare som med stöd av 7 § lagen om televisions- och radioverksamhet (744/1998) har beviljats koncession för att utöva *televisionsverksamhet* är skyldig att betala en

koncessionsavgift till statens televisions- och radiofond. Koncessionsavgiften betalas särskilt för *varje* koncession. En koncessionshavare som har beviljats koncession för att utöva *televisionsverksamhet* med digital signal är dock inte skyldig att betala koncessionsavgift före den 1 september 2010.

24 §

Omsättning som ligger till grund för koncessionsavgiften

Den omsättning som ligger till grund för koncessionsavgiften omfattar alla sådana inkomster av reklam och sponsring i anslutning till *televisionssändningar* som sänds med stöd av koncessionen och är avsedda att tas emot i Finland samt andra inkomster av sändningsverksamhet i enlighet med koncessionen. Med den omsättning som ligger till grund för koncessionsavgiften avses den ovan avsedda gemensamma omsättningen för de koncessionshavare som avses i

23 § 2 mom. minskad med bolagens motsvarande inbördes omsättning. (Nytt)

En koncessionshavare som har beviljats koncessioner för *televisionsverksamhet* både med analog och digital signal skall i sin fakturering och bokföring skilja mellan den omsättning som hänför sig till de olika koncessionerna så att den kan tas som grund för fastställandet av koncessionsavgiften. Om samma programutbud sänds med både analog och digital signal så att faktureringen inte kan skiljas åt på ett tillförlitligt sätt, fastställer Kommunikationsverket den andel som skall anses ha inlutit av digital sändning. Då Kommunikationsverket fastställer andelen skall det beakta sebarhets- och hörbarhetsområdet för den digitala signalen samt antalet digitala mottagare.

25 §

Koncessionsavgiftens storlek

Koncessionsavgiften skall på basis av *skalan* i 2 (*utesl.*) mom. betalas för den i 24 § avsedda kalenderårsvis bestämda omsättningen av verksamheten i enlighet med koncessionen. Om koncessionsperioden inte är ett kalenderår, bestäms avgiften i enlighet med den omsättning av verksamheten under verksamhetsmånaderna vilken avses i 24 §. (Nytt)

(2 mom. som i RP)

(3 mom. *utesl.*)

(3 mom. som 4 mom. i RP)

Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelsen

(1 och 2 mom. som i RP)

(3 mom. *utesl.*)

(3 och 4 mom. som 4 och 5 mom. i RP)

Helsingfors den 8 maj 2002

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Erkki Pulliainen /gröna
vordf. Annika Lapintie /vänst
medl. Klaus Bremer /sv
Jyri Häkämies /saml
Erkki Kanerva /sd
Saara Karhu /sd
Marjukka Karttunen /saml
Risto Kuisma /sd (delvis)
Eero Lämsä /cent

Raimo Mähönen /sd
Tero Mölsä /cent
Markku Rossi /cent
Ismo Seivästö /kd
Timo Seppälä /saml
Harry Wallin /sd
Lasse Virén /saml
Raimo Vistbacka /saf
ers. Kari Myllyniemi /cent (delvis).

Sekreterare var

utskottsråd Mika Boedeker.

TrUB 5/2002 rd — RP 241/2001 rd